Til

Kulturfabrikken Sortland KF

postmottak@kulturfabrikkensortland.no

Sortland, 19.02.2025

Saksnr. 24/7305 - Høringssvar Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser 2025-2028

Nedenfor er høringssvar for saksnr. 24/7305 – «Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser 2025-2028».

Folkehelse

Kommunedelplanen fokuserer på folkehelse og nevner at kommunen må ha «gode anlegg» for å legge til rette for helsefremmende levevaner (s.21). Folkehelse fokuserer i stor grad på arealer som fremmer fysisk aktivitet, og mindre på arealer og møteplasser som fremmer mental helse (gir glede, mestring, læring, utfordringer, sosialt samvær, møter på tvers av generasjoner osv). Folkehelse er altså avhengig av mer enn «gode anlegg». Folkehelse er avhengig av «gode arealer og møteplasser» - det kan være konstruktivt å benytte begreper som rommer mangfoldet av faktorer som fremmer folkehelse.

Naturopplevelser

Kommunedelplanen bør ha ei konkret målsetting om å sikre alle innbyggere tilgang til bynære LNFR-områder av rikelig størrelse i forhold til fremtidens innbyggertall, som kan nås uten bil. LNFR-områder som er i umiddelbar nærhet til bebyggelsen kan benevnes som «nærmark», ikke «anlegg». Nærmark omfattes av allemannsretten, og er viktig for å sikre innbyggerne lavterskel tilgang til naturopplevelser, friluftsliv, organiserte og uorganiserte aktiviteter.

For å kunne sikre innbyggernes behov for LNFR-områder, bør Kommunedelplanen klart definere hvilke bynære LNFR-områder som er tilgjengelig for naturopplevelser og fysisk aktivitet (på lik linje med at alle haller nevnes og diskuteres i Kommunedelplanen).

Nærmarka på Sortland tettsted fungerer, slik den er i dag, utmerket som areal til idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser. Nærmarka brukes til organisert aktivitet av skoler, barnehager og ulike frivillige lag og foreninger.

Kommunedelplanen bør liste opp organisasjoner som er avhengig av nærmarka (på lik linje med at planen har listet opp sentrale idrettsforeninger som bruker kommunens haller). Eksempler her er Vesterålen Turlag, Sortland Orienteringslag, BirdLife Vesterålen, Sortland & Omegn Skiklubb, Sortland Hundeklubb osv.

Nærmarka brukes også til uorganisert aktivitet av alle aldre; barn, unge, middelaldrende og eldre, samt barnefamilier. Nærmarka er et lavterskeltilbud som er åpent hele døgnet og hele året.

Nærmarka er bærekraftig (selvfornyende), og er uten behov for vedlikehold (dess mindre inngrep som gjøres, dess høyere kvalitet har marka). Nærmarka tilrettelegger for bærekraftig fysisk og psyskisk helse, på tvers av generasjoner. Kommunedelplanen bør derfor inneha konkrete tiltak for å opprettholde kvaliteten på nærmarka og minimere slitasje. Slik blir naturverdiene tilgjengelig også for kommende generasjoner.

Å befeste nærmarka som en del av et bærekraftig samfunn underbygger Kommuneplanens samfunnsdel og dets fem hovedmål.

Kommunen har ikke (oppdatert) tallmateriale for aktiviteten i nærmarka, som for eksempel Folketråkk og Barnetråkk. Kartlegging av aktivitet i nærmarka bør gjøres bredt, og inkludere flere aktører i referansegruppen. Med fordel kan eksempelvis Vesterålen Turlag, Eldrerådet, Sortland Pensjonistforening, Sortland Orienteringslag, Sortland & Omegn Skiklubb, begge skoler, samt alle barnehager (både private og offentlig) inkluderes i referansegruppen. Registreringer av aktivitet i nærmarka må gjøres gjennom et helt årshjul.

Tilsvarende kartlegging av aktiviteten kan også gjøres i nærmark rundt alle tettbygde strøk i kommunen.

Med hilsen Nærmarkas venner (tidligere «Interessegruppa for bevaring av nærmarka»)

Yvonne Brauten, Mette Dyrnes, Inger Johanne Grønli, Håvard Hjermstad-Sollerud, Reidun Johansen, Sindre Myrbostad, Børge Aafløy Opdan, Barbro Riber, Synnøve Skauge, Janne Strand og Torunn Ulriksen